

STORTINGET

Innst. 324 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:185 S (2017–2018)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Tore Storehaug, Kari Elisabeth Kaski, Lars
Haltbrekken og Arne Nævra om en ny, supple-
rende nasjonalparkplan**

Til Stortinget

Bakgrunn

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en supple-
rende nasjonalparkplan for Stortinget innen 2020, med
forslag til nye nasjonalparker, og med vurdering av utvi-
delse av eksisterende nasjonalparker, som kan sikre at
et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som
nasjonalparker.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeider-
partiet, Åsmund Aukrust, Espen Barth
Eide, Hege Haukeland Liadal, Runar
Sjåstad og Tove-Lise Torve, fra Høyre, Liv
Kari Eskeland, Mats A. Kirkebirkeland,
Aase Simonsen og Lene Westgaard-Halle,
fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og
Gisle Meininger Saudland, fra Senter-
partiet, Sandra Borch og Ole André
Myhrvold, fra Sosialistisk Venstreparti,
Lars Haltbrekken, fra Venstre, lederen
Ketil Kjenseth, fra Kristelig Folkeparti,
Tore Storehaug, og fra Miljøpartiet De

Grønne, Per Espen Stoknes, viser til represen-
tantforslaget i Dokument 8:185 S (2017–2018) om en
supplerende nasjonalparkplan.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene
fra Senterpartiet, viser til at Norge i dag har 46 nasjonal-
parker inkludert 7 på Svalbard. Nasjonalparkplanen fra
1993 er nå i all hovedsak gjennomført.

Flertallet viser til at selv om Norge har mange
nasjonalparkplaner, er det flere naturområder som for-
tjener vernestatus, blant annet i lavlandet.

Flertallet viser til at ved behandlingen av Meld.
St. 14 (2015–2016) Natur for livet, jf. Innst. 294 S (2015–
2016), skrev en samlet komite;

«Komiteen viser til at nasjonalparkene skal sikre at
et representativt utvalg av store, verdifulle naturområ-
der uten større tekniske inngrep blir bevart for framtida,
at dagens nasjonalparker ikke sikrer et representativt
utvalg av norsk natur, og at nye nasjonalparker er nød-
vendig, blant annet i kystnatur og større, sammenheng-
ende områder med barskog i lavlandet.»

Flertallet legger til grunn at alle berørte kommu-
ner involveres tidlig i prosessen.

Komiteens medlemmer fra Arbeider-
partiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig
Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne viser
til at det er flere lokale prosesser for å opprette nye na-
sjonalparker, blant annet Prekestolen, Lofotodden og
Østmarka.

Disse medlemmer fremmer på dette grunnlag
følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en supple-
rende nasjonalparkplan for Stortinget innen 2020, med

forslag til nye nasjonalparker, og med vurdering av utvidelse av eksisterende nasjonalparker, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til de naturfaglige evalueringene av norske verneområder gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA), som viser at dagens verneområder ikke i tilstrekkelig grad tar vare på truet natur, og heller ikke sikrer representativiteten av norske naturtyper i tilstrekkelig grad. Flertallet mener det derfor er behov for å supplere både eksisterende vern for å sikre representativitet, ta vare på truet natur og gjøre verneområdene mer robuste.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til behandlingen av naturmangfoldmeldingen, hvor Stortinget sluttet seg til at det skal gjennomføres supplerende vern, jf. Innst. 294 S (2015–2016), for å dekke opp manglene i dagens verneområder. Disse medlemmer viser til statsråd Elvestuens tilbakemelding til representantforslaget til komiteen 30. april 2018:

«Mitt departement har derfor startet arbeidet med fylkesvise supplerende verneplaner slik at vi på en bedre måte vil oppnå nasjonale- og internasjonale målsettinger om å ta vare på natur i et langsiktig perspektiv. Suppleringsvernet vil kunne omfatte alle vernekategorier; både nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater og biotopvernområder.»

Disse medlemmer mener Klima- og miljødepartementets arbeid med fylkesvise supplerende verneplaner ivaretar både intensjonen i representantforslaget og oppfølgingen av Stortingets innstilling i naturmangfoldmeldingen.

Disse medlemmer viser til regjeringsplattformen, som legger til grunn en vurdering av supplerende nasjonalparkplanen, og mener arbeidet med de fylkesvise supplerende verneplanene vil gi grunnlag for denne vurderingen. Disse medlemmer viser til at regjeringsplattformen forutsetter lokal medvirkning og aksept, men at det åpnes for å ta regionale hensyn. Disse medlemmer viser til arbeidet Klima- og miljødepartementet har satt i gang for å kartlegge naturverdiene i Østmarka, som er første steg i den formelle prosessen for å etablere nasjonalpark i Østmarka.

Disse medlemmer er bekymret for utviklingen hvor den villmarkspregede naturen har blitt stadig mindre. Disse medlemmer mener det er viktig at nasjonalparkene i Norge sikrer et representativt utvalg av store, verdifulle naturområder uten større tekniske inngrep. Disse medlemmer gleder seg derfor over ar-

beidet som er igangsatt av Klima- og miljødepartementet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til forslaget om en supplerende nasjonalparkplan, som innebærer både utvidelse av eksisterende nasjonalparker og mål om å opprette nye. Disse medlemmer merker seg at det legges til grunn at det er et behov for mer vern, og at det skal være ulike naturområder i Norge som fortjener vernestatus. Disse medlemmer vil understreke at det i de fleste tilfeller hvor det er snakk om vern, er snakk om områder som er i noens eie, uten at representantforslaget berører grunneierrettigheter overhodet. Disse medlemmer mener dette er en grunnleggende problemstilling som mangler i forslaget om vern av nye områder til nasjonalparker.

Forslagsstillerne viser til at det for flere av de eksisterende nasjonalparkene «kan» være behov for utvidelser. Disse medlemmer ser det som en forutsetning at man ved opprettelse av nasjonalparker har dokumentert at de aktuelle områdene faktisk innehar tilstrekkelige kvaliteter som innebærer at nasjonalparkstatus skal være virkemiddelet. Dette må, etter disse medlemmers syn, i tilfelle skje etter grundige, faglige og helhetlige vurderinger. Disse medlemmer deler i utgangspunktet ikke forslagsstillernes standpunkt om at det er behov for mer vern, og at enkelte områder fortjener nasjonalparkstatus slik det legges til grunn.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Meld. St. 14 (2015–2016), jf. Innst. 294 (2015–2016), og følgende fellesmerknad fra Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet i den forbindelse:

«Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener at behovet for eventuelt nye nasjonalparker utover de som er opprettet, ikke vil være av et slikt omfang at det er behov for en ny egen nasjonalparkplan.

Disse medlemmer mener at lokalpolitisk tilslutning er en forutsetning for å starte en verneplanprosess med sikte på å opprette eventuelt nye nasjonalparker.»

Videre at:

«Disse medlemmer mener at det totale omfanget av behov for nytt vern bør sees under ett, og vurderes som del av prosessen med en fylkesvis gjennomføring av eventuelt suppleringsvern for å dekke opp mangler i dagens verneområder.»

Disse medlemmer har samme utgangspunkt ved behandling av foreliggende representantforslag om supplerende nasjonalparkplan, og støtter ikke forslaget.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en supplerende nasjonalparkplan for Stortinget innen 2020, med forslag til nye nasjonalparker, og med vurdering av utvidelse av eksisterende nasjonalparker, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Høyre, Framskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:185 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken og Arne Nævra om en ny, supplerende nasjonalparkplan – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 24. mai 2018

Ketil Kjenseth

leder

Åsmund Aukrust

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråd Ola Elvestuen til energi- og miljøkomiteen,
datert 30. april 2018****Representantforslag 185 S (2017-2018) om en ny supplerende nasjonalparkplan fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Kari Elisabeth Kaski, Lars Haltbrekken og Arne Nævra**

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 17. april 2018 vedrørende representantforslag 189 S (2017-2018) fra stortingsrepresentantene Tore Storehaug, Lars Haltbrekken, Kari Elisabeth Kaski og Arne Nævra om en ny supplerende nasjonalparkplan.

Det fremmes følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen legge frem en supplerende nasjonalparkplan for Stortinget innen 2020, med forslag til nye nasjonalparker, og med vurdering av utvidelse av eksisterende nasjonalparker, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.

Jeg viser til at Stortinget i sin behandling av *Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold* påpekte at

"nasjonalparkene skal sikre at et representativt utvalg av store, verdifulle naturområder uten større tekniske inngrep blir bevart for framtida, at dagens nasjonalparker ikke sikrer et representativt utvalg av norsk natur, og at nye nasjonalparker er nødvendige, blant annet i kystnatur og større, sammenhengende områder med barskog i lavlandet".

Det er 39 nasjonalparker på Fastlands-Norge pr i dag. I tillegg er det 7 nasjonalparker på Svalbard. Representantene Storehaug, Haltbrekken, Kaski og Nævra har helt rett i at eksisterende nasjonalparker ikke fullt ut sikrer et representativt utvalg av norsk natur. De sist etablerte nasjonalparkene langs kysten i Sør-Norge, Færder, Jomfruland og Raet, har imidlertid sikret at kystnaturen er bedre representert.

Vi mangler fortsatt nasjonalparker i større sammenhengende områder med barskog i lavlandet. Jeg har derfor bedt Miljødirektoratet gjennomføre naturfaglig kartlegging og registrering av naturverdier i Østmarka i Oslo og Akershus. Dersom dette arbeidet dokumenterer at naturverdiene i Østmarka oppfyller naturmangfoldlovens naturfaglige og juridiske krav til nasjonalparker, tar jeg sikte på å starte den formelle verneplanprosessen for å etablere en nasjonalpark her.

De naturfaglige evalueringene av norske verneområder (NINA Rapport 535, 2010 og NINA Rapport 888, 2012) viser at dagens verneområder ikke i tilstrekkelig grad tar vare på *truet natur*, og det sikrer heller ikke i tilstrekkelig grad *representativiteten av norske naturtyper*.

Det er derfor behov for å supplere eksisterende vern både for å sikre representativitet, ta vare på truet natur og for å gjøre verneområdene mer robuste bl.a. overfor klimaendringer.

Stortinget har gjennom sin behandling av naturmangfoldmeldingen sluttet seg til at det skal gjennomføres et supplerende vern, jf Innst. 294 S (2015-2016), for å dekke opp manglene i dagens verneområder.

Mitt departement har derfor startet arbeidet med fylkesvise supplerende verneplaner slik at vi på en bedre måte vil oppnå nasjonale- og internasjonale målsettinger om å ta vare på natur i et langsiktig perspektiv. Suppleringsvernet vil kunne omfatte alle vernekategorier; både nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater og biotopvernområder.

I Jeløya-plattformen legger regjeringen til grunn i at vi skal vurdere supplerende av nasjonalparkplanen. Arbeidet med de fylkesvise supplerende verneplanene vil gi grunnlag for denne vurderingen. Nasjonalparker skal sikre større sammenhengende naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer. Hvilke områder som vil kvalifisere til nye nasjonalparker, vil avdekkes gjennom et konkret registreringsarbeid. Jeg mener det er mest kostnadseffektivt at det gjennomføres et helhetlig registreringsarbeid for alt supplerende vern, uavhengig av hvilken vernekategori det er aktuelt å benytte. I dag vet vi ikke hvor mange aktuelle områder som naturfaglig og juridisk kvalifiserer til å bli nasjonalpark. Det vet vi først når det er foretatt naturfaglige registreringer. Jeg vil på bakgrunn av registreringene vurdere om antall områder som er aktuelle som nasjonalparker er av et slikt omfang at det er hensiktsmessig å gjennomføre vernet som en egen nasjonalparkplan, eller om det er mest hensiktsmessig at områdene inngår som en del av de kommende supplerende fylkesvise verneplanene. Den forestående kartleggingen vil følgelig bli lagt opp slik at både potensielle nasjonalparker og små verneområder identifiseres.